

ONU TORPAQ ÇAĞIRIRDI

İki yurdun oğlu, bir xalqın ziyalı Elxan Ağayevin işıqlı ömür yolu

İnsanlar var ki, yaşadıkları illərin sayı ilə deyil, yaşatdıqları dəyərlərlə ölçülür. Elə insanlar da var ki, torpağa tapşırılsalar da, xatirələri ilə yenidən dirilir. Elxan Ağayev məhz bu cür ömür sahiblərindən idi- aqrar elmin işığında böyüyən, torpağın nəfəsini duyan, insan sevgisini peşəsinə çevirən bir ziyalı ömrü yaşadı.

Elxan Təzəxan oğlu Ağayev 1957-ci il oktyabrın 17-də Biləsuvar rayonunda dünyaya göz açmışdı. İlk ibtidai təhsilini 1965-ci ildə Biləsuvar rayonunun (keçmiş Puşkin) 8 nömrəli məktəbində alıb. Burada Kiçikxan baba və Gülnaz nənənin doğma ocağında boy atıb və ömrü boyu baba ocağına bağlı nəvə olub. Sonra tale yolları onu ata-baba yurdu Cəlilabada gətirib. Məhz burada münbit torpağın, zəhmətkeş insanların, əkin-biçinin içində formalaşib, böyüyüb, həddi-buluğa çatıb. 1975-ci ildə Cəlilabad şəhər 7 nömrəli tam orta məktəbi bitirən Elxan, elə həmin il Gəncə Aqrar Universitetinə qəbul olunub.

Orta məktəb illərindən kənd təsərrüfatına dərin maraq göstərən gənc Elxan tələbəlik dövründə sanki qoynunda böyüyüb boyu-başa çatdığı Biləsuvarın və Cəlilabadın təbiətindən ilham alırdı. Bitkiçiliyi sadəcə ixtisas yox, həyat fəlsəfəsi kimi qəbul edirdi. Bu yanaşma onu universitet müəllimlərinin- professor və dosentlərin sevimlisinə çevirmişdi. Elxan Ağayev təkcə biliyi ilə deyil, məsuliyyətli davranışı, ictimai fəallığı ilə də seçilirdi. Universitet tədbirlərində fəal iştirak edir, ona etibar olunan vəzifələri layiqincə yerinə yetirirdi.

1980-ci ildə ali təhsilini başa vurduqda rektorluq onun universitetdə qalıb müəllim kimi fəaliyyət göstərməsini istədi. Bu, yenicə diplom almış məzun üçün qürurverici təklif idi. Amma Elxan Ağayev bu təklifdən imtina etdi. Çünki onu torpaq çağırırdı. Cəlilabadın əkin sahələri, zəhmətkeş kəndliləri yolunu gözlə-

yirdilər. O, kənd təsərrüfatına elmi kürsüdən deyil, qızmar günəş altında- torpaqla həsb-halda xidmət etməyi seçdi. Burada istər-istəməz böyük türk şairi Aşıq Veysəlin məşhur misraları yada düşür:

*Qarnın yardım qazmağınan, belinən,
Üzün yırtmış dırnağınan, əlinən.
Yenə məni qarşıladi gülünən,
Mənim sadiq yarım qara torpaqdi.*

Əmək fəaliyyətinə Cəlilabad rayonundakı R.Axundov adına sovxozda aqronom kimi başlayan gənc mütəxəssis qısa zamanda bilik və bacarığı ilə fərqləndi. Onun gərgin fəaliyyəti nəticəsində sovxozun istehsal göstəriciləri ilbəil artdı, raykom iclaslarında təsərrüfatın adı qabaqcıllar sırasında çəkildi. O, həm rəhbərliyin, həm də sadə əmək adamlarının dərin hörmətini qazandı. Elxan müəllim üçün aqronomluq kabinet işi deyildi- o, sahədə idi,

torpağın içində idi, kəndlinin qayğılarını dərinlən anlayırdı.

Kolxoz-sovxoz sisteminin ləğvinədən sonra fərdi təsərrüfatların formalaşdığı çətin illərdə Elxan Ağayev bölgədə çoxlarıların pənah yerinə, məsləhət ünvanına çevrildi. Onun zəngin təcrübəsi onlarla gən-

cin aqrar sahəyə inamla addımlamasında mayak rolunu oynadı.

Cəmiyyətə xidmət Elxan Ağayevin həyat prinsipinə çevrilmişdi. Bu xidmət onu bələdiyyə fəaliyyətinə də gətirdi. Cəlilabad şəhər seçicilərinin yekdil səsi ilə bələdiyyə üzvü seçilən Elxan Ağayev 2000-ci ildən sonra şəhər bələdiyyəsinin aparıcı məsul vəzifə daşıdı və bu işi də ləyaqətlə yerinə yetirdi.

2015-ci ildən isə o, yenidən canı qədr sevdiyi torpağa, kənd təsərrüfatına qayıtdı. Cəlilabad Dövlət Aqrar İnkişaf Mərkəzində (DAİM) böyük hörmət və ehtiramla işə qəbul olundu. Bitkiçilik sektorunda böyük məsləhətçi kimi fəaliyyəti illərlə bölgə fermerlərinin dayaq nöqtəsinə çevrildi. DAİM-in direktoru Rəhif Kərimov Elxan Ağayev haqqında danışarkən deyirdi: "Elxan müəllim bizim üçün təkcə mütəxəssis deyildi. O, sahənin vicdanı idi. Onun məsləhətləri elmi olduğu qədər də səmimi idi. Torpağa canı qədər bağlı, onun dilin bilən, peşəsinə dərinlən sevən insan kimi, ziyalı kimi tanıdım Elxan müəllimi bu illər ərzində. Onun əziz xatirəsi kollektivimizdə hər zaman böyük hörmət və ehtiramla anılacaq".

Təəssüf ki, amansız xəstəlik bu möhkəm iradəli, iti zəkali insanın ömrünü yarıda qoydu. Dostları onun

xəstəliyinə inanmaq istəmirdi- Elxan xəstəliyə bac verən adam deyildi. Amma tale öz hökmünü verdi. 2025-ci il dekabrın 28-də Elxan Ağayev bu dünyaya əbədi gözlerini yumdu. O, ruhlar dünyasının sakininə çevrildi, amma xatirələri ilə yenidən aramızdadır.

Elxan Ağayev iki doğma yurdun oğlu idi- Biləsuvarla doğulmuş, Cəlilabadda formalaşmışdı. Onun şəxsiyyətinin kökündə isə bir böyük ziyalı missiyası dayanırdı- Dadaş Ağayev məktəbi. Ağayevlər nəslinin ilk ali təhsilli ziyalı olan Dadaş əmi bu ailə üçün yaşıl işıq, istiqamət, yol olmuşdu. 60-cı illərin çətin sosial şəraitində Gəncədə rus dilli baytarlıq fakültəsində təhsil alması, hər bir qardaşı oğlunun savadı üçün göstərdiyi fədakarlıq bu nəslin taleyini dəyişmişdi. Xəlilə Ağayeva, Ağabəy, Balabəy, Qalabəy, Şəmsi, Cəbrayıl Ağayevlər və onlarla başqası kimi, Elxan Ağayev də məhz bu ziyalı nurundan qidalanmışdı. O, sağlığında da bunu hər zaman fəxr ilə dilə gətirirdi.

Bu gün Elxanı sözlə ifadə etmək, onun haqqında keçmişdə danışmaq çox çətindir amma xatirələr bunu deməyə, danışmağa məcbur edir məni də. Mən bölgə müxbiri kimi Cəlilabada aqrar sahə ilə bağlı çəkişlərə tez-tez gedirdim. Bu zaman DAİM əməkdaşı olaraq, təbii ki, ümumi məlumatı verəcək bir mütəxəssis lazım olurdu. Hər dəfə üryimdən Elxan müəllimi danışdırmaq keçirdi.

Çünki o, doğrudan da savadlı mütəxəssis idi- onun hər kəlməsi, cavabı o qədər dəqiq cilovlanmış idi ki, sanki bunu mənə solğunluğu yaxud tərəvəti ilə "dili-ağızı olmayan" bitki özü nəql edirdi. Amma Elxan müəllim elə təvəzökar insan idi ki, hər dəfə səmimi şəkildə imtina edirdi: "Məni çəkmə, Samir, minnətdaram. Efir mənlilik deyil."

Bütün fəaliyyətim ərzində onu cəmi iki dəfə efirdə danışdırma bil-dim. O iki müsahibə isə bu gün də

aqrar jurnalistikanın təmiz nümunəsi kimi yaddaşımdadır. Son günlərində böyük qardaşım İman və Sabir dayı ilə ziyarətinə getmişdik. Hiss etdim ki, bu, əvvəlki Elxan müəllim deyil. Xəstəlik onu sürətlə geriyyə aparırdı. Mən qeyri-ixtiyari kövrəldim. Amma o, yenə zarafatından qalmadı. Gülümsəyərək dedi: "Ay Samir, axır ki, məni qova-qova iki dəfə müsahibə aldın." Yenə güldük, şən söhbət etdik. Ayrılkən dedim dekabrın 31-də yeni il təbrikinə gələcəyik. O isə zəifləmiş vücudu ilə özünü yenə möhkəm tutaraq qalxıb bizi yola saldı. Evinin darvasından biz uzaqlaşanaqədər boynub əl edirdi. Bu səhnə hələ də gözələrimin önündədir. Ömür vəfa etmədi. Dekabrın 31-dən üç gün əvvəl- 28-də onun vəfatı xəbərini aldım.

Elxan Ağayev ailə başçısı kimi də örnək idi. Ömür-gün yoldaşı Sürəyyə xanım əl-ələ, nəfəs-nəfəsə 4 övlad böyüdüblər. Bir oğlu- Orxan, bank sektorunda çalışan, ali təhsilli bir gəncdir. Üç qızı da ali təhsilli, ailəli, cəmiyyətə faydalı övladlardır. Bu da Elxan müəllimin həyatının ən böyük uğurlarından biridir.

Müdrilər deyir ki, dünya onu se-vənler üçün işıqlıdır. Bizim dünyada Elxan Ağayev kimi ziyalıların nu-ru ilə işıqlanır. O, torpağa tapşırılsa da, əməli ilə yaşayır. Onun əllərinin izi torpaqda, sözlərinin əksi insan-ların yaddaşındadır.

**Adı Elxan idi, soyadı Ağə,
El, xan, ağə - hörmət sınağı oldu.
Könlünü vermişdi ana torpağa,
Axırda torpağın qonağı oldu.**

**Qaldı xatirəsi əzbərimizdə,
Yurd saldı ən kövrək hissələrimizdə.
Ağladığı, sel axdı gözələrimizdən,
Mənim bu yazdığım son ağı oldu.**

Ruhu şad olsun, torpağın qoynuna köçən torpaq adamı!

**Samir QURBANOV,
AJB-nin üzvü**